

Beste Michiel en Gatsche,

Reeds uit den brief aan Vader en Moeder hebt Ge gelezen, dat het met Zr. Maria wel een beetje vooruit is gegaan. Toch is het nog niet, wat het wezen moet. Ik heb haar gisteren nog eens opgezocht en heb haar nog nooit zoo goed aangetroffen. Het bezoek is natuurlijk altijd eenigszins droevig, doch, gelijk zij gisteren en den laatsten tijd reeds, zocals de Zuster zeide, was, is het niet meer zoo troosteloos. Zij zag er niet zoo erg verwilderd uit, kende me dadelijk en gaf daar ook blijk van. Het was haar duidelijk aangenaam, dat ik kwam. Zij was vriendelijk, gaf me dadelijk de hand en noemde me ook bij mijn naam. Zij zag er aanmerkelijk beter uit, zocals ik trouwens reeds verleden week schreef. Dit laatste staat Dokter en verplegende zusters niet zoo bijzonder aan, doch zij schrijven het meer toe aan haar veel te bed zijn dan aan de ziekte, die naar hun inzien niet tot zwaar worden moet leiden om er spoedig beterschap van te verwachten. De dokter heeft dan ook voorgeschreven, dat ze niet meer zoolang te bed mag blijven. Is zij niet te bed, dan loopt zij maar het liefst den gang op en neer. Rust heeft ze dus, als ze op is, nog niet zoo heel veel. Ze bleef anders gisteren heel rustig bij me zitten. De dokter zeide me nog, dat het toch niet, gelijk hij in den beginne veronderstelde, zuiver zwaarmoedigheid was. Zij schikt zich nu ook tamelijk in haar lot. Wel beschouwt ze zich ongelukkig, maar die gedachte is niet meer zoo overheerschend. Er is een zekere gelatenheid mee gemengd. Ik zit er eenmaal in, zegt ze zelve en moet er me wel naar schikken, maar ze zou heel graag weer naar Ammerzoden gaan. Dan wil ze niet meer bestaan. Maar gelijk ik zeg, dat is niet meer zoo hevig als vroeger, toen ze feiltelijk met niets anders bezig was, dan met de gedachte aan haar ongeluk. Haar wezen was gisteren eer vroolijk dan droevig. Zij moest er naar haar eigen verklaring zelve om lachen, dat ze daar zoo zat. Dat is nu ook wel niet heelemaal in orde, maar toch beter dan altijd dezelfde droefgeestige gedachte. Ze bedankte me ook uit eigen beweging voor de gezonden appelen en peren. Tot schrijven kwam ze niet, ook niet om naar Ammerzoden te schrijven. Als ik vroeg, of ik haar met dit of dat plezier kon doen, was steeds het antwoord: Dat zal ik maar niet zeggen, maar ook dit was niet meer zoo stellig als vroeger. Het is nu heel duidelijk, dat ze dat niet meent, maar het slechts zegt, ja, omdat ze het meent te moeten zeggen. Ook de zuster gaf te kennen, dat ze graag zoo iets te snoepen heeft. Voor Sinterklaas zoudt Ge dus zoo iets kunnen bedenken. Of schrijf mij maar, dan zorg ik er wel voor. Ik zal in elk geval zorgen, dat ze iets heeft op dien dag. Ik heb haar ook gevraagd, of ze graag had, dat U eens kwam. Natuurlijk hetzelfde antwoord, dat ze dat maar niet zou zeggen. Het was echter duidelijk, dat ze daarvoor niet onverschillig zou zijn. Ik heb haar gezegd, dat het nu wel een beetje een slechte tijd was, maar dat Ge er toch over dacht, eens te komen. Het heeft geen haast. Zij is nog niet in dien staat, dat ze er in die mate naar verlangt, dat het schadelijk zou wezen, er geen

gehoor aan te geven, maar het is voor U toch plezierig, dat ze niet onverschillig voor U is. Een bezoek is nu ook beter mogelijk. Voor een paar maanden was het absoluut nutteloos, wijl Ge waarschijnlijk geen enkel woord hadt gekregen. Dat zou nu anders zijn. Ze zegt wel niet veel, maar, och, het is toch iets, men kan vragen en krijgt een antwoord. Wat nu de toekomst aangaat, ik heb ook daarover den dokter ondervraagd. Ik wil U niet verbloemen, dat hij niet zoo heel veel hoop geeft, maar hij geeft toe, er is kans op beterschap. Er is verandering en in verreweg de meeste opzichten is die verandering ten goede, maar er moet nog veel veranderen, voor het goed is. Afwachten is de boodschap. Mijn indruk van het laatste bezoek is echter nog al gunstig. Ik meen werkelijk veel gewonnen te hebben. Maar natuurlijk, de dokter heeft de onderzinding en de wetenschap. Het zal in elk geval langzaam gaan, dat is wel zeker. Des Zondags gaat ze gewoonlijk naar de kerk, door de week zoo nu en dan. Bij het afscheid heeft ze me gevraagd U allen vele groeten te doen. Me dunkt, Ge zoudt haar nu wel eens een briefje kunnen schrijven. Ik betwijfel wel, of ze zou antwoorden, maar het is haar zeker aangenaam. Zij stelt in de verschillende dingen nog wel een beetje belang, zoodat een briefje ter mededeeling, hoe het U gaat, met de kinderen, met Vader en Moeder, met andere bekenden, met de boerderij enz. zeker haar aandacht en belangstelling heeft. Het is m.i. echter beter, dat Ge niet schrijft, dat Ge het jammer vindt, dat het zoogegaan is, haar beklagt of dergelijke dingen. Dat kan haar maar drukken. Een verzekering echter, dat Ge voor haar bidt, opdat Onze Lieve Heer haar gauw weer beter maakt en naar Ammerzoden terug laat keeren, kan geen kwaad.

Het heeft me natuurlijk veel plezier gedaan, dat het beursje van Jan nog zoo mooi is terechtgekomen, zoodat Ge me in uw laatsten brief schrijft. Och, ja zoo komt alles weer terecht. Laten we hopen, dat het Waltje ook weer gauw terecht is.

Gelukkig hoor ik, dat Gij het goed maakt en ook Jan. Nu, ook met mij is het in orde. Zie den winter maar weer door te scharrelen. Het is nu in elk geval prettiger dan het vorige jaar, toen alles bijna duisternis was. Mijn bezigheden en ondernemingen gaan ook goed. De courant marcheert best. Ze neemt wel wat veel tijd, doch zonder moeite heeft men niets. Ik ben nu ook doende omtot oprichting van een leeszaal te komen, maar dat gaat nog niet zoo hard. Enfin, die dingen moeten hundertje hebben. Dat gaat ook niet ineens. Beveel het zaakje maar eens aan Onzen Lieven Heer aan. De geldkwestie is natuurlijk het grootste struikelblok. Ik heb echter wel hoop, dat het geld er voor zal te vinden zijn.

Nu, beste Michiel en Gatsche, tot later weer. Vele groeten aan Vader en Moeder en aan Jan. Laten we elkander Gode aanbevelen.
Met hartelijkste groeten,
in Chr. uw

P. Schus